राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग
National Human Rights Commission
केन्द्रीय कार्यालय, Central Office
हरिहर भवन, ललितपुर, Harihar Bhawan, Lalitpur, Nepal

प.सं.
च. नं.

प्रेस विज्ञप्ति

(आसञ्चार माध्यममा तत्काल प्रयोगका लागि)

दोरम्बा हत्याकाण्डको १० वर्ष

गम्भीर प्रकृतिका मानव अधिकार हनन् र मानवताविरुद्धका अपराधलाई कारवाहीको दायरामा राख !

भदौ १, २०६९

तात्कालीन राज्यपक्ष र विद्रोही नेकपा (माओवादी) बीच दाङको हापुरेमा शान्तिवार्ता भइरहेको बेला मितिः २०६४/४/३२ गते सुनियोजित रुपमा रामेछापको दोरम्वामा निहत्था र निर्दोष १९ नेपालीहरुको माओवादी भएको आशंकामा निर्ममतापूर्वक हत्या भएको आज १० बर्ष लागेको छ । राष्ट्रिय-अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा समेत घोर भर्त्सना गरिएको मानवताविरुद्धको अपराध प्रकृतिको उक्त हत्याकाण्डको विषयमा राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले सर्वोच्च अदालतको पूर्वन्यायाधीश माननीय कृष्णजङ्ग रायमाझीको संयोजकत्वमा तत्काल छानविन टोली गठन गरी त्यससम्बन्धी सत्यतथ्य जनसमक्ष सार्वजनिक गरेकै हो । उक्त सुनियोजित हत्याकाण्डको पीडक पक्षलाई कानुनी कारवाही गर्न र पीडितहरुलाई राहत, परिपूरण र क्षतिपूर्तिको निम्ति आयोगले नेपाल सरकारलाई सिफारिश गरिसकेको छ । तर हत्याकाण्ड भएको १० बर्षपछि पनि पीडकलाई कानुनी कारवाही नहुनु र पीडितलाई उचित क्षतिपूर्ति प्रदान नगरिनु राज्यको तर्फबाट नागरिकप्रति गरिएको घोर अन्याय हो ।

यसबाहेक तात्कालीन राज्यपक्षबाट भएको धनुषाको गोदार हत्याकाण्ड, कालिकोटको कोटवाडा हत्याकाण्ड र डोटीको मुडभरा हत्याकाण्ड पनि त्यत्तिकै गम्भीर प्रकृतिको मानवता विरोधी अपराधको रुपमा लिन सकिन्छ । साथै तात्कालीन गैरराज्यपक्ष नेकपा (माओवादी) बाट गरिएका चितवनको माडी हत्याकाण्ड, नवलपरासीको वर्गदवा हत्याकाण्डलगायत सयौं व्यक्ति-हत्याको विषयमा पनि राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले अनुसन्धान गरी नेपाल सरकार समक्ष पीडकलाई कानुनी कारबाही र पीडितलाई राहत, परिपूरण र क्षतिपूर्तिको निम्ति सिफारिश गरिएको छ । नेपाल सरकारबाट पछिल्लो चरणमा पीडितलाई प्रदान गरिने राहत, परिपूरण र क्षतिपूति प्रदानमा प्रगति भए पनि गम्भीर प्रकृतिका मानवअधिकार हनन्को घटनाका पीडकहरुलाई कुनै कारवाही प्रक्रिया नै अगाडि नबढ्नु ज्यादै दुःखको कुरा हो ।

विस्तृत शान्ति सम्झौता पछाडि बनेका सबै प्रधानमन्त्रीज्यूहरुले आयोगको सिफारिशलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्ने सार्वजनिक प्रतिबद्धताहरु व्यवहारमा कार्यान्वयन हुन सकेको छैन । न त विस्तृत शान्ति सम्झौताअनुसार 'सत्य निरुपण आयोग' नै गठन भयो । सशस्त्र द्वन्द्वकालमा भएका गम्भीर प्रकृतिका मानव अधिकार हनन् र मानवता विरुद्धका अपराधहरुमा आयोगले गरको स्वतन्त्र र निष्पक्ष छानविन र सिफारिशहरुलाई व्यवहारमा प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु नेपाल सरकारको जिम्मेवारी र कर्तव्य हो । अतः विगतमा भएका कमी-कमजोरीहरुबाट शिक्षा लिई देशमा मानव अधिकारको सम्मान र संरक्षण गर्न एवम् मौलाउँदै गएको दण्डहीनताको संस्कार अन्त्य गर्नका लागि नेपाल सरकारलाई गरेको सिफारिश, आदेश र सुझावहरुहलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न आयोग पुनः आह्वान गर्दछ ।

(विशाल खनाल)

सचिव

सम्पर्क फोन नं. ५०१००१५, फ्याक्स नं. ००९७७-१-५५४७९७३ पो.ब.नं. ९१८२ काठमाण्डौ, नेपाल
Contact Phone: +977 1 5010015 Fax: +977 1 5547973, G.P.O. Box: 9182, Kathmandu, Nepal,
Email: nhrc@nhrcnepal.org Website: www.nhrcnepal.org

प.सं.

च. नं.